

est vniuersale. Quare aliud est querere: an natura a parte rei sit communis: aliud an sit vniuersalis: vnde si ab aliquo Doctore vniuersalis a parte rei appelletur, intelligendum est secundum primum membrum diuisionis Doctoris, quam etiam tradit 7. Metaphys. vt supra: in quo sensu non proprie vniuersalis, sed communis est dicenda.

Vlti. not.

Vltimo notandum; quod aliquid potest dici singulare tribus modis: vno modo per se primo; & est ipsa indifferentia individualis, cui primo, & per se, repugnat diuidi in plura, quorum quodlibet sit ipsa: alio modo per se, sed non primo; & est ipsum singulare: Petrus, verbi gratia: qui licet per se sit indiuisibilis in plura, non tamen primo: nam hoc sibi competit ratione singularitatis, per quam in esse singularis constituitur: vltimo aliquid dicitur singulare denominatione, & per accidens: & est natura contracta, & singularizata, quae nec per se primo, nec per se non primo dicitur singularis: quia natura creata, vt sic, non includit essentialiter in suo conceptu singularitatem: vnde cum singularitas sibi accidat, dicitur denominatione, & per accidens singularis nuncupatur.

1. Conclu.

Dicendum primo. Nec fundamentum propinquum vniuersalis Logici, nec ipsum vniuersale Logicum, quod proprie vniuersale pro formali dicitur, datur a parte rei. Hae est communis in omni Schola: & expresse eam docet Doctor in secundo, vt supra literal. vbi sic ait: est ergo in re commune, quod non est de se hoc, & per consequens ei non repugnat esse non hoc: sed tale commune non est vniuersale in actu: quia deficit illa indifferentia, secundum quam vniuersale complete est vniuersale. Hae Doctor: sed cum talis indifferentia sit positua, & per intellectum, ex notabili secundo, sequitur quod natura sic abstracta erit indifferens per intellectum: ac per consequens, natura, vt est fundamentum propinquum vniuersalitatis; ac ipsa vniuersalitas Logica eam denominans, habebunt esse per intellectum. Quare decipiuntur Thomista illi, qui dicunt Doctorem Subt. oppositum huius conclusionis docuisse: vt patet ex loco citato: & ita argumenta, quae contra ipsum conficiunt, hanc nostram conclusionem probant: videantur apud Suarez, & Araujo: vbi supra.

2. Conclu.

Dicendum secundo. In ipsis rebus a parte rei dantur naturae communes reales, quae sunt fundamentum remotum Logicae vniuersalitatis. Hae debet esse communis omnibus realibus, cum Aristor. contra Nominales disputantibus: probatur primo Auctoritatibus: nam Aristor. primo Metaphys. cap. 6. reprehendit Heraclitum, & Cratylum, eo quod dicerent, in rebus nihil esse praeter singularia. Et septimo Metaphys. text. 17. & 13. affirmat definitiones dari de vniuersalibus. Et 1. Poster. text. 5. 11. 33. 39. & 43. dicit, scientiam esse de vniuersalibus, quae in singularibus existunt, & ab illis abstrahuntur: & idem habet 1. Metaph. cap. 1. & in eodem sensu inquit primo de interpretatione cap. 5. rerum alias esse singulares, alias vniuersales. Tandem Anselmus

epist. de Incarnatione Verbi docet: quod communendi sunt illi vtique nostri temporis Dialectici, qui non nisi statum vocis vniuersalia appellant.

Secundo probatur ratione: secluso omni actu intellectus plus conueniunt Sortes, & Plato, quam Sortes, & Brunellus: sed illud, in quo conueniunt, non est vnum numero, & singulare: nec est terminus: quia circumscripso omni termino, adhuc conueniunt a parte rei: ergo a parte rei aliquid est illis commune, in quo conueniunt.

Tertio, a parte rei animal est diuisum per rationale, & irrationale: sed animal, quod sic diuiditur, non est quid singulare: ergo est quid commune in rebus.

Quarto, aliqua sunt propositiones necessariae, quarum praedicata nequeunt a parte rei vobis conuenire, nec etiam singularibus: ergo conueniunt naturis communibus. Antecedens patet: haec propositio: homo est perfectissima species animalium, non potest conuenire voci, cum a parte rei, nulla voce prolata, sit vera: nec conuenit alicui singulari: cum inter singularia non detur ordo; vt vnum sit alio perfectius: ergo conuenit naturae communi. Similiter in ista: homo est animal: animal non praedicatur de voce, vt patet: nec de Petro; quia etiam Paulus est animal: ergo praedicatur de aliquo communi illis.

Dicendum tertio, quodlibet natura in singularibus re, certa, quae ab intellectu vniuersalis denominari potest, in illo priori, quo singularitatis praetelligitur, est a parte rei communis, & indifferens negatiue ad quamcunque singularitatem diuisim. Hae est Doct. locis citatis, & omnium suorum, contra Thomista relatos: sed nescio, quomodo eam negare possunt: quin in opinionem Nominalium incidant: est in eam incidere recusant; saltem in eadem contradictionem: nam contra Nominales fatentur dari naturas communes reales in ipsis rebus: ita Suarez sect. 2. & Caietan. de ente, & essentia cap. 4. quae 7. & Pater Gallego in sua Logica controuers. 9. in principio, & postea hoc negant; dum asserunt; hanc communitatem esse per intellectum; vt fatetur Caiet. sed esse commune a parte rei, secluso intellectu, & non esse commune nisi per intellectum, videtur contradictio: igitur Thomista non stant in testamento suo. Sed quid quid sit de eorum opinionibus: probatur primo nostra conclusio auctoritatibus pro secunda conclusione adductis: non enim intelligi potest dari naturas communes a parte rei; quin habeant indifferentiam priuatiuam, & aptitudinem remotam ad essendum in multis diuisim. Igitur.

Respondet Suarez sect. 1. quod in illis auctoritatibus loquitur Aristor. de vniuersalibus pro fundamento; quatenus genus, & species, habent vnitatem formalem in rebus; vel quatenus sunt aliquo modo in illis: sed ex hoc non sequitur (inquit) quod natura, quae est in Petro sit communis Paulo, nisi propter similitudinem, quam habent inter se vnitates naturarum, & in diuisorum.

3. Conclu.

Nota contra Thomistas.

Sed

Sed contra: nam vel Aristoteles disputans contra Platonem posuit naturas communes in rebus, vt nos ponimus; vel non: si hoc secundum: ergo inmerito reprehendit Platonem: si primum: ergo vel dantur in ipsis singularibus, vel ab ipsis separata: hoc secundum non admittit Aristoteles: ergo primum: & tunc vel ex natura sua sunt communes, vel singulares: non hoc secundum: quia esse ex se singulare tantum competit naturae diuinae: ergo primum: scilicet quod sunt ex se communes a parte rei, sed quidquid est commune est per ordinem ad plura: ergo quaelibet natura secundum Aristor. est ex se a parte rei communis pluribus: non positiue, vt infra dicemus: ergo negatiue, & per non repugnantiam diuisim.

Praeterea, inquiri: vel illa similitudo duarum naturarum, & vnitatum, in duobus indiuiduis fundatur in conuenientia alicuius naturae communis per intellectum, vel a parte rei: si hoc secundum habetur intentum: nam idem natura, quae est in hoc indiuiduo, est similis a parte rei naturae, quae est in illo; quia haec natura conuenit cum illa: & idem conuenit, quia habet eadem praedicata communia, sicut & illa: ergo cum talia praedicata ex se non determinant magis hoc indiuiduum, quam illud; sequitur; quod talis natura ex se a parte rei erit etiam communis indiuiduo alterius naturae, quae conuenit cum illa; & e contra. Si autem primum dixerit: eundem discursum conficiat: quia conuenientia per intellectum non potest dari nisi praesupposita conuenientia reali: nam si ita non esset; non apprehenderetur natura communis (vt ipse fatetur) sed fingeretur. Igitur.

Tandem Doctor iste contradicens Scoto, sibi ipsi contradicit: quia hic ait dari in rebus vnitatem formalem, distinctam saltem ratione a numerali, conuenientem per se vnicuique naturae; quae natura secundum ipsum sectione secunda est in ipsis rebus existens: & quando denominatur ab intellectu vniuersalis, non fingitur esse communis, sed solum apprehenditur, & intelligitur. Ex qua doctrina, sic contra eum, pro nobis, argumentor: ista natura communis, cui conuenit per se vnitatem formalem distincta a numerali, vel est a parte rei in vno indiuiduo communis ex se alteri, vel sibi ab intrinseco repugnat: si primum: habemus intentum: si secundum: ergo a parte rei talis natura est ex se singularis: quod ipse negat: ac per consequens intellectus non poterit illam a sua singularitate (salua eius essentia) denudare: nec ipsa natura poterit per propriam speciem representari; nec vt vniuersalis sine figmento apprehendi; quae omnia absurda sunt, & ab ipso Auctore minime conceduntur. Igitur, &c.

Secundo probatur conclusio: si natura de se a parte rei esset singularis, non posset intelligi sub opposito modo, scilicet sub vniuersali: sed hoc est falsum: igitur a parte rei est communis: consequentia patet: quia si a parte rei

ex se non est singularis, necessario ex se debet esse communis: minor etiam constat: quia naturas cognoscimus vt vniuersales, & non sub opposito modo sibi ab intrinseco repugnante: maior probatur: quia singulare, & vniuersale opponuntur: ergo si natura a parte rei ex se est singularis, non potest, sine repugnantia, vt vniuersalis apprehendi.

Tertio, si homo, & animal, vt sunt naturae communes, habent esse solum a ratione, erunt tantummodo, dum sunt; sicut secundae intentiones, quae durant, dum solum sunt ab intellectu: sed hoc est absurdum: vt patet. Igitur.

Quarto obiectum scientiae realis debet esse a parte rei reale: sed tale obiectum est commune: ergo a parte rei antecedenter ad singularitatem datur natura communis negatiue.

Respondet Suarez sectione quinta in fine, quod scientia datur de vniuersalibus; non quod a parte rei sit aliqua communitas: sed quia ex similitudine, & conuenientia, quam habent indiuidua in essentia, & in connexionione essentiae, & proprietatum eius, abstrahuntur conceptus obiectiuus, ex quibus fiunt vniuersales praedicationes perpetuae, ac necessariae veritatis: & hoc est dari scientiam de vniuersalibus.

Sed contra: ista conuenientia, quam habent Petrus, & Paulus, in natura humana, ex qua formatur conceptus iste obiectiuus, vel est ratione alicuius naturae communis illis distinctae a duabus humanitatibus, quae diuisim sunt in illis: vel est conuenientia in qualibet humanitate sigillatim, quatenus humanitas Petri est in omnibus similis humanitati Pauli: vel talis conuenientia est respectu vtriusque humanitatis simul, ita vt non ab vna sola possit talis conceptus formari. Primum est impossibile: tum quia hoc tantum competit naturae diuinae, quae positiue, & realiter est in tribus suppositis: maxime quia illa talis natura superflueret. Si tertium dederis erit impertinens ad communitatem, & indifferentiam priuatiuam; cum quaelibet, sicut & vtraque, sufficiat; vt patet in naturis vnicum tantum indiuiduum habentibus; a quibus, non a duabus, cum non dentur, sed ab vna tantum, format intellectus conceptum specificum communem obiectiuum. Si autem secundum admiseris: ergo quaelibet natura; vel est alteri similis; est communis negatiue, quod est intentum, patet: quia ideo natura Petri est similis naturae, quae est in Paulo: quia sicut illa est Petro de se communicabilis, ita & ista est Petro de se communicabilis: nam aliter non posset esse conuenientia indiuiduorum in vna natura, ex qua intellectus conceptum communem multis formare posset: quoniam si natura, vt sic, est propria tantum vnicuique indiuiduo, ita vt alteri repugnet, non conceptus communis, sed singularis formabitur. Igitur, &c.

Vltimo probatur conclusio: si a parte rei non darentur naturae communes antecedenter ad singularitates, homo, & equus, non differerent realiter specie; sed solum per intellectum, & similiter animal, & lapis: hoc est falsum: igitur minor patet: nam omni-

omnibus compertum est. naturam hominis a parte rei esse aliam a natura equi: maior probatur: nam si communitas illarum naturarum est per intellectum, etiam distinctio fundata in illa communitate erit per intellectum; ac per consequens homo, & equus, vt dicunt naturas communes distinctas, distinguuntur per intellectum, & non a parte rei: & ita cessabit distinctio specifica fundamentalis a parte rei, quod non est concedendum. Igitur, &c.

Vltima conclusio.

Dicendum vltimo: natura in quocunque indiuiduo a parte rei est ex se apta ad essendum in pluribus diuisim. Hec ex precedente conclusione constat: & breuiter probatur: aptitudo quaelibet est realiter ipsamet natura, cuius est aptitudo: ergo aptitudo naturae communis erit ipsa natura communis: sed natura in quolibet indiuiduo est communis ex se: ergo est apta ex se ad essendum in multis: non simul: quia hoc implicat naturae creatae: ergo diuisim. Itaque natura ex se non magis sibi determinat hanc singularitatem, quam illam: sed ad omnes est indeterminata negatiue, & apta per omnes determinari: licet, vt facta est propria vnus indiuidui, sibi repugnet esse sub alio, non ex se; sed ex singularitate, cui ab agente coniungitur.

Dices: natura Petri in illo priori est apta esse in Paulo, & in omnibus indiuiduis: & similiter natura Pauli: & sic de singulis: igitur quot sunt indiuidua, tot erunt naturae specificae: ac per consequens tot species distinctae predicabiles: cum vna quaeque sit apta fundare secundam intentionem speciei, respectu multorum indiuiduorum: quod est absurdum.

Respondeo distinguendo vltimum consequens: respectu indiuiduorum alterius speciei: concedo: respectu indiuiduorum, quibus sunt communes: nego consequentiam: quia vt sic tantum vniam intentionem speciei fundare possunt: cum quaelibet harum naturarum aequae talibus indiuiduis conueniat.

Contra: istae naturae aequae possunt predicari de suis indiuiduis: ergo possunt omnes de vno indiuiduo predicari: cum omnia indiuidua sint eiusdem rationis: & sic de Francisco mille naturae poterunt predicari: ac per consequens esse de quidditate illius: quod videtur absurdum.

Respondeo, aliqua praemittendo. Primum: quod aliud est loqui de singularitate actu contrahente naturam, & aliud de ipsa actu non contrahente: primo modo singularitas facit actu vnum indiuiduum cum natura: & ita natura contracta cum tali singularitate nequit intelligi prior ipsa singularitate: quia tunc esset contracta, & non contracta: quare vt sic non habet ad alias singularitates aptitudinem, nec proximam, nec remotam; vt optime hic, quaest. tertia articulo tertio, probant Coninbricenses: secundo vero modo singularitas non facit actu vnum indiuiduum, sed est apta nata facere illud: quia est in potentia contrahens, & natura in potentia contrahibilis.

Secundo praemitto: quod quando dicimus

naturam predicari de indiuiduo in quid, non intelligimus naturam predicari in quid de singularitate: quia singularitas est extra quidditatem naturae, & ita natura tantum de illa denominatiue dicitur: sed predicari in quid speciem de indiuiduo est, speciem sumptam in concreto dici de indiuiduis in concreto, prout ex natura, & singularitate constant. Itaque talis praedicatio naturae de indiuiduis conuenit ipsi ratione naturae, quam in se contractam habent: & hoc est etiam indiuidua conuenire in natura: quia quodlibet in se habet naturam eiusdem rationis.

Vltimo praemitto: quod si per impossibile tantum essent decem indiuidua actu existentia, siue si in actu tantum essent decem naturae contractae in indiuiduis: quia natura in actu non est, nisi in indiuiduis: si per impossibile, inquam, hoc esset: quando dicimus: quod indiuidua conueniunt in natura communi: & quod natura de ipsis in quid praedicatur: non debemus intelligere vniam naturam in communi, aliam ab illis decem: sed sic est nobis intelligendum: quod eadem natura, quae est in vno indiuiduo, ipsa praedicatur de illo, & de omnibus alijs, quatenus in illo priori consideratur ante propriam singularitatem: quia, vt sic, ipsa est contrahibilis, & cum quacunque singularitate est apta nata indiuiduum constituere, & esse de quidditate illius. Ex quo fit: quod dicitur predicari in quid de illo, & de omnibus alijs: non vero vt iam est contracta in vno indiuiduo: quia tunc solum de se ipsa quidditatiue praedicatur: sed vt est contrahibilis, & singularitates omnes sunt illius contrahentes. Est enim praedicari in quid naturam de indiuiduis, ipsam, vt contrahibilem, aptam esse constituere indiuiduum cum singularitate. Et per haec patet ad obiectionem: non enim inconuenit plures naturas esse aptas predicari de vno indiuiduo; licet inconueniat plures de illo in actu predicari, vt intendit obiectio.

Ad argumenta primae sententiae: ad primum distingo antecedens: quidquid est in mundo est singulare, ita vt singularitas sit de essentia, & quidditate illius: nego: est singulare, hoc est, quidditas cuiuscunque rei est sub singularitate; ita vt singularitas sit modus tantum: concedo antecedens, & nego consequentiam: ad probationem dico: quod creatio, & generatio, non terminantur praecise ad singularitatem, sed ad singulare, hoc est, ad naturam sub singularitate: ita Doctor in primo distinctio 36. & in tertio distinctio 2. Leuchetus, quaest. 13. quodlib.

Ad secundum dico: quod est vtrumque simul: est enim natura per se, & ex se, communis; & per accidens singularis: quia singularitas sibi accidit. Ad maximam ibi adductam respondebitur solutione ad vltimum pro secunda sententia.

Ad argumenta secundae sententiae: ad primum nego minorem: nam vt art. sequente dicemus, natura ex se habet existentiam sibi propriam ab existentia

Ad primam sententiam.

Ad secundam.

Ad primam pro secunda sententia.

sentia singularium distinctam. Vel si existentiam propriam naturae concedere recuses: dicit quod Maxima est falsa: sufficit enim, vt natura communis habeat per accidens a parte rei existentiam singularis: ex se enim sufficit, vt habeat entitatem pluribus communicabilem, & aptam existere in illis.

Ad secundam.

Ad secundum patet ex solutione ad primum pro prima sententia: est enim omnis res existens in rerum natura per accidens singularis: ex se autem est communis a parte rei, & non per intellectum: etiam si talis natura existens negatiue sumatur: vt vult Caietanus: nec fundamenta sua soluant argumenta Doctoris; vt optime probat Pater Fabrus Theorem. 93. quia Doctor sumit naturam secundum se; licet sit in indiuiduis contracta; non tamen sumit eam, vt contractam: nec Doctor in hoc argumento: natura a parte rei de se non est singularis: ergo est communis: arguit a propositione negatiua ad propositionem affirmatiuam de praedicato infinito; sed a negatione vnus contrarij ad aliud: quae consequentia est validissima ex Aristotele, capite de oppositis, quando contraria non habent medium: vt si arguatur: numerus binarius non est impar: ergo est par. Ita in proposito: natura de se non est haec: ergo est communis: quia inter commune, & singulare, non est medium. Et in hac forma procedunt nonnulla argumenta Doctoris: in quorum intelligentia, vt solet, potius deceptus est Caietanus.

Ad tertiam.

Ad tertiam nego antecedens: ad probationem primam, nego maiorem: nam vt articulo sequente dicemus: natura ex natura rei distinguitur a singularitate: ad secundam probationem dico: quod humanitas in Petro per accidens est contracta; & ita non potest realiter contrahi ad Ioannem: ex se tamen non dicit repugnantiam ad contrahi per omnes singularitates, sed est ex se indeterminata ad omnes: nec haec sibi contradicunt: natura est determinata ad hoc, & indeterminata ad plura: nam esse determinatam conuenit naturae per accidens, & ex aliquo extrinseco: esse vero indeterminatam conuenit illi ex se, & ab intrinseco: quae duo sibi non contradicunt; vt patet.

Ad quartam.

Ad quartum dico: quod Regula illa debet intelligi de praedicatis praedicamentibus, & non de transcendentalibus: & ita negatur consequentia: humanitas enim: verbi gratia, dupliciter consideratur: vel vt natura transcendens, sicut & quaelibet natura communis: & vt sic, communitas est praedicatum eius in secundo modo, quod non potest inferioribus conuenire: vel consideratur vt natura praedicamentalis: & ita quidquid praedicatur de illa, praedicatur de suis inferioribus, quod non contingit in praesenti.

Secundo dico: quod superius praedicatur de inferiori specificatiue sumpto, & prout includit superius; non vero reduplicatiue sumpto: nam in hoc secundo sensu est praedicatio denominatiua: Petrus enim specificatiue est risibilis formaliter: at vero reduplicatiue, haec est deno-

minatiua: Petrus est risibilis: quia homo non praedicatur de petreitate; nisi denominatiue: ita in proposito indiuiduum specificatiue est commune, non vero reduplicatiue.

Ad vltimam.

Ad vltimum dico: quod Maxima illa absolute est falsa: aqua enim licet sit per se secundo modo frigida, per accidens tamen est calida: quare, vt sit vera, tantum tenet in praedicatis essentialibus; vel si teneat in omnibus; debet intelligi cum Doctore quaest. vltima Prologi: quod oppositum nequit illi conuenire in eodem modo, quo sibi opponitur: & cum communitas conueniat naturae in secundo modo, singularitas in tali modo non potest illi conuenire: quod verum est: quia singularitas non est praedicatum in primo, nec secundo modo ipsius naturae; & ideo illi non conuenit per se. Vel vt melius dicam; communitas opponitur incommunicabilitati, & haec non potest ex principijs naturae ipsi conuenire; bene tamen per aliquod extrinsecum, scilicet licet per singularitatem.

ARTIC. II.

An natura communes distinguantur a parte rei ab ipsis singularitatibus?

PRIMA sententia, quae communiter tribuitur Platoni in Timaeo, asserit dari a parte rei naturas communes, & vniuersales; a singularitatibus realiter distinctas, quas ipse ideas appellabat; assereratque esse immateriales, & incorruptibiles: vt ita errore Heracliti, & Cratylly, dicentium omnia entia contingentia esse corruptibilia, fugerent, & vitarent: quae quidem sententia, seu potius fictio, probatur hoc vnico argumento: scientiae dantur de vniuersalibus, perpetuis, & necessarijs: sed quidquid est in singularibus exitus est corruptibile, & contingens: ergo necessario danda sunt naturae communes a singularibus separatae; de quibus scientiae dari possint.

1. Sententia.

Secunda sententia est apud Thomistas communis: qui sicut negant dari a parte rei distinctionem formalem; ita affirmant naturas communes tantum ratione a singularitatibus distinguuntur: ita Suarez, vt supra sectione prima, & disputatione quinta, sectione secunda; & Conimbricenses in praesenti: & probatur primo. Si natura humana Platonis est actu distincta ab eius differentia indiuiduali, poterit absque dubio sine illa concipi: & idem dicendum est de humanitate Socratis: concipiantur ergo; & conferantur inter se: vel differunt, vel sunt omnino idem: hoc secundum est absurdum: quia cum illi duo homines realiter differant, non possunt humanitates in eis existentes idem prorsus esse: si detur primum: ergo aliquid habent a parte rei inimum illae naturae, per quod differant: sed id non est ipsa natura humana, in ea enim conueniunt; & non differunt: ergo sunt differentiae indiuiduales: ac proinde actu a natura differre non possunt.

1. Argum.